

GLADSTONE

Tot el mon coneix aquest nom, y tot el mon ha dedicat un recort al home eminent que 'l portava, al *gran oldman* (com li deyan sos compatricis); al saberse la notícia de la seua mort.

Res més lògich que 'l respecte que mereixia no solsament als inglesos sino á tots els homes de bona voluntat.

Guillém Eduart Gladstone no fou un d'aquells estadistas que sols se preocupan de la grandesa de sa patria: dedicá sa inteligencia á la investigació de la veritat, tenint sempre com á guía l'amor al próxim.

Son esperit traspasava las fronteras: ay-mava á sa patria, pero son amor no era exclusivista: per aixó no encarná may en ell l'ánima del poble inglés.

La humanitat fa sa vía al impuls de dos sentiments antagònichs: l'egoïsme y l'altruïsme: abdós son necessaris, y dehuen limitarse recíprocament: pero com la perfecció es sols un desitj, la influencia del primer d'aquestos dos sentiments, es avuy encare tant absorbent, que en la vida internacional, en las relacions entre 'ls diversos pobles y rassas, s'hi manifesta molt raras vegadas el sentiment contrari. L'amor al próxim, precepte moral y religiós, no té encare realitat práctica.

Solsament algunas inteligencias privilegiadas, sobreposantse al esperit de rassa que forma part principal del ambient que 's respira avuy en casi tots els països, han llensat raigs lluminosos, que aclareixen las tenebras en las que l'egoïsme vol que permaneixi la humanitat. Y, coincidencia extranya, 'l poble inglés, qu' en la vida internacional es el que 's troba més aprop del polo del egoïsme, es el que contá entre sos individus, la personalitat que més ha treballat pera l'armonia y concordia

entre totas las nacións, el gran Gladstone, l'altruista per excelencia.

Els sexanta sis anys que ha viscut dedicat á la política ne son la proba més eloquent. Considerá 'l poder com á medi, no com á fi: l'ambicioná quan ho creya necessari, abandonantlo quan no 'l podia utilisar pera 'l fi qu' ell tenia per bó.

No fou consequent en sas ideas, perquè may volgué sacrificar la justícia á un sistema. Comensá sent conservador, proteccionista y enemich de Irlanda, y tingué 'l valor de reconèixer son erro, inspirant al partit lliberal un criteri més ampli y francament autonomista. No s'ha fet encare justícia als irlandesos, pero tenen ja guanyada sa causa, gracias á la energia que demostrá en Gladstone tenint ja més de vuytanta anys. Els conservadors aceptan avuy part de las reformas que proposá.

No relataré ni sisquera á grans rasgos la vida del *grand oldman*: la prempsa del mon enter ens l'ha donada á conèixer.

M'he fixat solsament, en son caràcter molt més humá que inglés, (lo que fou la causa de que moltas vegadas fos criticat per separarse de la política inglesa), pera fer constar: que, á pesar de viure en una época, en que 's respira una atmósfera de guerra y odi, en que l'egoïsme més desenfrenat inspira la política de la major part de las nacións, principalment de las més fortas, en que 'l dret de la forsa y no la forsa del dret es qui impera, on que las nacións y las rassas, las sectas y 'ls partits lluytan no sols perquè 's respecti sa personalitat, sino pera imposarse als demés; á pesar de que en aquesta época 'ls sentiments altruístas sembla que no existeixen; tots els pobles han rendit un tribut de veneració al gran defensor dels oprimits, dels débils, dels sacrificats pera aumentar la forsa dels poderosos.

La humanitat no es tant dolenta com sem-

bla. Impera la iniquitat, la corrupció, l' egoïsme: pero la llum de la veritat, y del amor, arriba algunas vegadas al esperit humá, y poch ó molt deixa sentir sos efectes. No desmayem encare que vegem triomfar la maldat: la naturalesa humana no es perfecte, pero va en camí de la perfecció.

L' egoïsme individual fou limitat primer per l' amor á la família, després per l' amor á la tribu, á la ciutat y á la nació, produhint l' egoïsme de la colectivitat: aquest, llegítim com á limitació del individual, ha de tenir com á límit l' amor al pròxim.

Al venerar la memoria d' En Gladstone reconeixem la excelencia d' aytal precepte.

M. ROGER.

Barcelona 26 Maig 1898.

À PALAMÓS

Premiada ab un objecte d' art en lo primer Certámen Literari de Palamós.

¡Salut, patria del cor; vila estimada;
Rasser benehít, esclat primer de vida;
Llum pura y falaguera d' una albada
Ab goigs, planys y deliris matisada;
Toya ab ensomnis y recorts teixida!

Vora eix mar del progrés, la mar llatina,
¡Ah! ¡Com te mir', vessant de ditxa 'l llavi,
Més bella encar' que la somiada ondina;
Més hermosa que l' ona que rondina
Estrellantse a tos peus, sens' ferte agravi!

Es que bull en mon pit ¡oh vila mía!
D' un patri amor, inméns, la flama santa,
Y de goig m' ompla l' himne que t' envia
Lo líquit element de ta badía,
Que, jorn y nit, eternament te canta.

Jo t' veig á l' ombra d' un turó assentada;
De nits, dormint als cántichs de la costa;
De día, ab lo treball atrafegada,
Y somrisent com venturosa fada
Desd' que 'l sol naix, fins que se 'n vá á la posta.

Al redós de bells munts ampurdanesos
Que Las Gabarras y Sant Grau coronan,
Guaytas farrenys pera vetllarte estesos
Al cor del Ampurdá, rebs tu los besos
Que 'ls ayres dolços de la Patria t' donan.

Y sents vibrar á empeny de las onadas
Que 'ls fulls regiran del avior, nermosos,
Recorts preuhats; canturias y baladas;
Queixas y planys; historias oblidadas;
Costums perdudas y gemechs confosos,

L' ombra gegant véus de 'n Roger alsarse
Lluytant per Aragó, pel rey en Pere;
Los ballesters almogavars, ornarse

D' aureola immortal; trionfant alsarse,
Absas barras de sang, nostra senyera.

Esmentas del rey Jaume la ardidesa;
Lo brugit de llur gent, com per ensalme
La escuadra organisant, pera la empresa
De sofocar la rebelió encesa
De la irada Sicília en lo reyalme.

Perla nascuda al febrosench deliri
Del monarca que t' creá per sa corona,
Nasqués lliure, sí; pro ab lo martiri
De gemegar sóts lo crudel empiri
De piratas d' Argelia y de gent mora.

La remor de constants lluytas marinas
De ton somni 'l repós sovint torbava,
Y avuy dels segles, al transcurs, esbrinas
Lo ausili de tas vilas més vehinas;
Lo toch del corn, que ronch te despertava.

De lo gran Carles quint sents la petjada;
Lo colpejar dels remes de llurs galeras;
Lo alegre y brau borbull de la varada
De naus que ahí abocáres en ta rada,
Per triomfar de Italia en las riberas.

Veus en las onas de ton mar gronxarse
De 'n Requeséns la ardida armada hispana,
Y, retornant de Nàpols, deturarse
La d' Alvar de Bazán, per trasladarse
A Granada á lluytá ab l' host mussulmana.

Oviras en ta espléndida badía,
Com vol d' aucellas, un aixam de velas;
Lo tráfeh mercantil que resplandía
En tas onas ahí, quant te cenyia
De naus guerreras bellugosa estela.

Fas avinent del jorn que 'n Sarriera,
Sentint dels del Virrey, las canonadas,
Va estrellarse en lo illot de La Galera
Y, en cástich de son crim, sa hora darrera
Trobá en lo fons amarch de las onadas.

Ton castell enrunat, tos murs malmesos,
Omplan de dol ton cor enguany, encare,
Parlante del atach vil dels francesos
En que tos fills, d' odi y coratje encesos,
Llur sang vessáren per la patria mare.

Per tot queixas y planys l' avior te signa:
¡Quant trista fou, oh vila, ta infantesa!
Mes avuy que 'l treball tens per consigna
Y ets noble y lliure y estimada y digna,
¡La santa pau ab sa alenada t' besa!

La Punta, ahont ton poble s' hi reunía,
N' es bossí de lo port que temps há esperas;
Tos astillers d' honrosa nombradía
S' han esfondrat del tot, y en ta badía
Ja onejarhi no poden tas banderas.

De Castella un alé que tot ho escalda,
Gelós d' aqueixos draps rublerts de gloria,
Son pom d' hermosas flors robá á ta falda;
Y aixó que s' orna ab més d' una guirnalda
De bròts de tos llorers, la Patria historia.

Mes ¿que hi fa? si ton front seré abrillanta

De lo progrés la estela enlluhernadora;
Si l' himne del treball te arrulla y canta
Y ous del vapor la delirant complanta
Del panteix de potent locomotora!

De las fullas d' acer al tallant cayre,
Per enginy del taper, veus com volteja
Lo carrach, com mogut pel brés del ayre,
Y convertit en tap sens' tardar gayre
Arranca dels estranys un crit d' enveja.

¡Tot te somriu, vila del cor hermosa,
Joyell d' aqueixa costa catalana!
La mar llatina en ton sorrall reposa;
L' oreig t' endressa ampurdanesa glosa
Y en tos carrers rodola la sardana.

¡Tot te somriu! segueix ta excelsa via:
Si 'ls mots de «sempre lleal» va conquistarte
Lo amor á la llibertat qu' en tu glatía,
¡Be pots enorgullirte 'n, vila mia,
Bressol de cors que saben estimarte!

Segueix avant: no apagues, no, eixa pira —
Hont bull lo foch sagrat que 'l pit adora,
Ensomni dols, de mon alé guspira,
Oreig que mou las cordas de ma lira,
Deliri de ma pensa somiadora.

Segueix avant, y fia ta ventura
Al sant treball, esclat felís de vida;
Timbre gloriós; glop d' eternal dulsura;
Borbull que ofega y pert á qui 's detura
Y enlayra á qui glateix per sa embranzida!

FRANCESCH MARULL.

L' ARCH DE SANT MARTÍ

Encara no á un metre del moll, donantli la popa, hi havia atracada una d' aqueixas barcas de vela llatina, que are carregadas de melóns, are de taronjas, fan lo viatge de cabotatge de Valencia als altres ports de la costa catalana.

Lo dia abáns, la bodega y coberta de «La Ligera» havia quedat desallotjada per complert, y al matí següent quan lo sol tregués sos raigs per entre 'ls pichs de las montanyas, l' àncora seria issada á bordo, y al crit de *amunt*, l' antena pujaria fins al cim del pal, y la vela cullint l' ubriagador alé del terral faria decantar la barca sobre la banda y lleugerament la empenyaria mar endíns.

A popa de «La Ligera» cinch homes asseguts así y enllá emperaban la fresca que no tantse apenas semblaba talment que avergonyida per la extensa claror de la lluna, no havia gosat eixir de son camerí. Dels cinch homes, dos de ells semblavan per son posat los jefes de la embarcació. Lo mes vell tindria uns

quaranta anys, l' altre si no hi arribaba poch se ni faltaria, y abdós muts com á estatuas, no feyan sino portar la pipa á sos llabis pegantli duas ó tres xucladas, llensar lo fum enlayre com si lo volguesin ajudar á pugar y escoltar lo que 'ls altres tres, que de edat no baixavan dels vint pero que tampoch pasaban dels trenta, deyan y desdeyan ab sa continuada xarramenta.

Sols de tan en tan los vells se permetían fer alguna que altre observació; després quan la conversa se convertí en discussió ells foren los que enrahonaren y á los joves no 'ls tocá sino escoltar... y apendrer.

—¿Qué te ne ha semblat del ví de ca la La-ya?—digué un dels joves al que ho era mes de tots tres.

—¡Or!—feu aquet ab aire de indolencia.

—Vaja, home—torná aquell—tan mateix sembla que t' en passi una de molt grossa.

—¡Y be, deixeu-me estar!...

—Aixó es,—digué l' altre jove—deixeulo estar. Que 't creus, que no ho hem fltat que 't vas decandint. Si sembla que se 't menjín per dintre. ¿Vols t' hi jugar que tens la solitaria?

—Ben cert que ho has encertat, mes no la tinch en lo ventrell sino una mica mes amont.

—¿Qué vols dir la rateta?

—Justa la fusta.

—Y escolta ¿de quán ensá t' ha dat per enrahonar entreuassat? ¿Qué no ho sabs que 'ls que las enflan pels nubols, se moren de fam.

—Ay, *ojalá*, mal que fos no de fam, de sed, de calor, d' una bala... tot mentres sía morir.

—¡Y are, noy! be t' ho agafat prou fort. Mira *dónate mitja vuelta que adarriera hi tienes al aygua*. ¿Vols dir que t' en sabrias estar de nadar?..... ¡Ahont s' es vist aquest *filiantropo*!

—Mira noy—digué un dels vells dirigintse al que acababa de parlar d' aqueixa mena—fes el favor de parlar milló sino vols que 't tregui de bordo. ¿Desde quan has de renegar devant meu tan sense motiu.

L' altre vell sino s' agüanta cau d' esquena al aigua mes retornantse del susto digué á son company á cau d' orella:

—¿Sabs una cosa Pere?

—Que.

—Que 'm sembla que has picat la porta.

—Veurá—feu lo jove dels *renechs*—com que aquet diu també unas cosas...

—Ve vaja prou romansos—contesta el jove desesperat.

Escoltéu patró ¿qué 'm deixariau portar... una... un moble á bordo.

¿Un moble?...

—Sí senyor...
—Ahont posas pis.
—Be deixeuvos de bromas; el puch portar, sí ó no?

—Porta 'l; tú dirás.

—Gracias.

Els que sentiren la conversa aqueixa sía per que rumiessin sía perque tinguessin picor, se grataren lo cap, y gratantsel l' aixecaren enlayre y aixecantlo se fixaren en que uns nuvols treyan lo nas pel horitjó.

—Hum—feu lo vell... mes jove,—me sembla que tindrem bonança...

—Oy que m' ho sembla—contestá l' altre vell; en Pere.

—Per mí que caurá un xubasco que Deu n' hi doret.

—¿Xubasco? No ho se veure; si diguesses que farà una tronada.

—Aquells núbols entre vessats formant creu, son d' aygua.

—Ca home, que sabs tú; que per ventura no veus aquells caps negres... *nada* que aixó son trons.

—Que aixó es aigua.

Y que si aixó es aigua, que si aixó son trons, la discussió aná pujant de graus y després de dirse tot lo imaginable acordaren anarsen... al llit.

Lo jove desesperat mentres, atravessá la palanca, posá peu en terre y auá en busca del *moble*. El qual no era altre que una noya del poble que 'l tenia tarumba y ab la que habían projectat una fuga que ell ja tenia mitj pensada y á la que había posat punt al seu entendre ab la concessió de portar un *moble* á bordo. Perque lo que ell se deya: A mí que me la deixin entrar á bordo mal que siga dins d' un sach; quan siguém mar endíns, ahont ni menjan dos ni menjan tres. Ab lo qual demostrava no saber de comptes, puig sabut es que ahont ni menjan dos..... un tot sol hi fa mes bona panxa.

Lo pare de la noya, un home alt com un san Pau y d' un genit pitjor que 'l ví de setze, ja se la había pensada y no tenintne prou ab agarrotar la porta y darli dos voltas al pany, se posava la clau sota 'l coixí y dormia ab uns ulls com duas taronjas d' oberts.

Lo desesperat arribá al peu de la casa de sa estimada doná dos palmadas y esperá.

Los nuvols s' habían extés per tot lo cel y tapaban la lluna. La finestra s' obrí.

Baixa si vols vindre Pepeta—digué lo mariner abaixant la veu.

—Sí *voy*—contestaren desde salt.

—Ay ay, pensá lo jove al sentir aquella veuassa, si que es delicada la Pepeta que 's costipi per no res.

Després la porta del carrer s' obrí, un bulto s' acostá á ell, ell s' acostá al bulto y rebé una tanda de garrotadas, que ab la meytat n' hi havia pera refer una dotzena de matalassos.

Al dematí següent, la barca feya proa enfora, impulsaba pel ventet que de terra se deixava sentir. Lo cel estava seré, aquells núbols habían sigut verdaderament d' istiu. A coberta las feynas s' anavan fent y en un dels moments de descans, en que la barca feya tirada llarga y la vela no s' havia de tocar lo mariner del *moble* dirigintse als seus companys los hi digué:

—Tan mateix, ¿sabeu alló que 's discutia ahir vespre?

—Si—digueren á coro los mariners.

—Doncas en Pere tingué rahó, aquells núbols acabaren en tronada.

—¿Donchs no va ploure?

—Y ca home, ¿com volías que ploqués si á la primer grá... si al primer tró ja va sortir l' arch de San Martí.

Y senyalá ab lo dit un nyanyo que tenia en lo front, el qual ostentava gallardament tots los colors del tan simbólich com bell Arch.

FREDERICH P. VALLÈS.

SUSCRIPCIÓ NACIONAL

PERA CONTRIBUHIR ALS GASTOS DE LA GUERRA

Del total de lo que 's recaudi, se 'n destinará una part per socorre als soldats inútils vehins d' aquesta vila.

	Pessetas
Suma anterior.	4.057'50
D. Anton Plaja.	15
» Anton Pallí.	20
» M. M.	10
» F. Z.	5
» Geroni Martinell	100
» Jaume Ametller.	10
» Emili Bou.	10
» Alexandre Gomis.	7'50
» Joseph Valmaña, oficial tranvia.	2
» Jaume Bertran.	6
» Francisco Albosa.	10
» Joseph Oliu.	10
» Anton Cateura.	5

	Pessetas
» Bonaventura Cabarrocas.	5
» Esteva Oliver.	10
» Jaume Camós Quintana.	25
» Delfí Llorens.	5
» Anton Ribas Massanet.	5
» Juan Bessa.	5
» Modest Roca.	5
» Matas Germáns.	300
» Miquel Matas Gamiró.	200
» Esteva Torrent.	50
» Pere Reig.	5
» Joseph Bellido.	15
» Llorens Colls.	5
» Pere Mestres.	20
» Ramón Cabarrocas.	5
» Enrich Casas.	5
Cantitat recaudada per la Comissió de senyoras.	248'95
Producte líquit de la <i>Funció Patriòtica</i>	314'55
TOTAL.	5.499'55

(Continúa oberta la subscripció.)

CONFESSIÓ TÁCITA

Feya pochs días qu'altre volta havia arribat en Pep a Barcelona de retorn d'Hamburg, ahont l'havien entretingut aprop de quatre mesos los negocis de la casa naviera de la comtal ciutat en quina hi tenia colocació ventajosa.

Lo temps passat a la important ciutat alemana fou per en Pep un temps de desterro que no lograven fer soportable las moltas diversions de la ciutat quin port es lo primer del imperi germánich. Res lo distreya, res l'hi mimbava aquesta tan característica anyoransa catalana, que solzament sabém sentir nòsalties y expressarla, puig quan un altre vol ferho te de venir a enmatllevarnos lo mot, ja que no l'sentiment.

N'era la causa d'aixó, que al emprendre lo viatge en Pep, deixava a Barcelona son cor, perdudament enamorat de la Elisseta, gaya modista de la casa Valls.

Sortint del trevall, cada tarde feya nostre jove camí cap al carrer Fernando, esperant qu'arribés l'hora d'eixir son amor. Ben acostadet ab ella donava los dos torns que venen a ésser gayre be reglamentaris, y trencant després pel Passatge de Madoz y Plassa Real, entravan al Suís ahont lo vell Ramón los servia l'vermouth. En Pep respirava felicitat per tots

sos poros, y trevallava de día ab més dalit pera no donar a entendre a sos principals, qu'un altr'afany que 'ls números, constituía son únich pensament.

Havien passat d'aquesta vida aprop de dos mesos quan en Pep rebé ordre d'empendre l'viatge. La mort pot ésser no l'hauria apenat tant, perque no l'hi haguera donat temps de pensar: de moment volgué renunciar a son càrrech, pero se'n desdó considerant son pervindre y el de l'Elisseta; (ja tan lligada la feya a n'ell).

Arribat lo jorn de la marxa, a l'estació acudiren a despedir al jove dependent, los membres de sa familia, sos companys d'escriptori ab lo fill del principal al cap, y forsas amichs. A tots ells extranyava la presencia en un recó, d'una hermosíssima noya, portant ab la típica gracia barcelonina en son bras la capsa de modista, y fins algún qu'altre tabalo se li havia dirigit dihentli paraulas que la feyan enrajolar.

En Pep desde la plataforma del vagó estava verament confós: hauria volgut que obrintse la terra hagués engolit a tanta gent que l'hi servia de destorb, pera dir encara un'altra volta un tendre adeu a la Elisseta, que no era altra aquella noya. A cada apretada de ma que rebia, ell donava una miradeta, y en cada mirada hi havia un poema d'amor. Arrencá l'tren y llavors sí que la vista li feu traició: tothom compregué qui era la noya del andén.

Com deya, al cap de quatre mesos d'estada a Hamburg, en Pep verificá son retorn: pocas personas li donaren la benvinguda: sols sos pares y un seu amich íntim, en Felip, qu'era per ell son leal confident.

Desfentse ab quatre petóns dels primers, se n'aná cap a en Felip, a qui doná forta abrasada.

—¡Ah, noy! Tú no sabs pas lo que m'has fet patir. ¿Peró es cert tot alló?

—Jo no sabré dirte més que lo que mas cartas resan. Hi ha síntomas fatals...

—¡Impossible! Ella m'ha anat escrivint sempre, jo no l'hi he conegut que mimbés son carinyo. Si no fossis tú, Felip, d'una bofetada t'girava la cara, perque l'hi has llevat fals testimoni. Creume, creume, tu l'has jutjada malament.

¿Pero qu'ha fet?

—Res, lo que deya en mas cartas.

—Felip, prou. Mon cap te vol creure, però mon cor se resisteix, perquè sab que la certesa aquesta es la mort.

L'endemà de l'arribada, acabat ja 'l treball, en Pep se dirigí com tenia per costum, al carrer de Fernando: encara no havian tocat las 8, quan de la modisteria sortí la Elisseta. Abdós s'esperavan, y no obstant, pera abdós hi hagué sorpresas. Més esparpallada ella, pero molt més de lo que la havia deixada en Pep; y febrós aquet, fins arribar á ésser molest ab preguntas qu'ella afectava no sapiguer ahont anavan.

—Y are Pep, ¿com t'has tornat? No eras pas aixís abans d'anar á Alemaya. ¿Tot aixó t'han ensenyat?

—Mira Elisseta, fora bromas. Ja ho sé que 't molesto; però no está en mí. M'has dit que no hi havia res de lo que t'he preguntat primer; donchs, be, ja estich content: però sabs? Es tant lo plaher que 'm donas negantme lo que 't dich, que no se com repetirte á cada instant las mateixas preguntas.

Una mirada carinyosa de la Elisseta posava punt y apart.

Aixís passaren forsas días y mesos: corsecat lo cor de 'n Pep per lo cuch de la gelosía, la tranquilitat abandoná son interior: cada tarde una pregunta, y una resposta tranquilisadora; pero no obstant en Pep no vivía y la seva imaginació era l'engranatge de son torment.

Una nit, ja tardet, vejé en Pep, al eixir del café Suís, á una noya que 'l feu recular: l'hi havia semblat qu'era la Elisseta y ho era en efecte: seguí sos passos sens volguer aconseguirla y vejé allá 'hont entrava. Esperá, però no vejé res que 'l fes sospitar.

Aquella nit en Pep no va dormir: s'assegué á una petita taula d'escriure que tenia á sa cambra y recordantse de sos bons temps en los que havia fet quelcom pera alguns periódichs barceloníns, agafá la ploma y se deixá portar de sa imaginació.

L'endemà, com cada tarde, en Pep acompanyá á la Elisseta fins á casa seva; essent ja á la entrada, qu'era gran y ben il·luminada, però sense porteria, lo dependent agafá á la noya per la ma y nerviós l'hi digué:

—Ja veurás, Elisseta, escolta un article qu'ahir vaig fer.

—Veyam, veyam si encare arribarás á fer enveja á en Matías Bonafé. Veyam, llegeix.

Tragué en Pep un gran plech de sa butxaca y 's posá á llegir. L'article no era sino la recopilació de lo que deyan las cartas de 'n Felipe: la protagonista era una tal Elvireta.

La Elisseta riallera al principi, aná canviant de color, y al arribar en Pep al punt culminant, la Elisseta interrompenlo l'hi digué:

—Escolta Pep, ¿no 't sería igual posarhi en lloch d'Elvireta un altre nom? Perqué, veus? Elisseta y Elvireta se confonen, ¿no 't sembla?

—No, infame, si tinguessis la conciencia neta may t'haurías fet tu mateixa 'l poch favor de confondre't ab una de tantas. Aquesta proba era la que necessitava; aquest article ha motivat ta confessió. Ja ho sé de cert: quedo tranquil.

Al cap de poch días en Pep desde 'l café Suís veyá passejar en un magnífich *breach*, per la Rambla, á la Elisseta al costat d'un *Filomeno*.

CLAUDI LLUIS BOSCH.

MARINESCA

Corra la veu pel veynat,
y aixó ho contan molts llenguas,
de que tos hermosos ulls
son de foch, Margarideta.

Com que jo t'estimo tant,
s'acreixenta ma fal·lera
de que dintre de poch temps
pugas ser la esposa meva.

Y quan en las nits de fosca
surti á pescar á la encesa,
embarcante en món llahut
m'estalviaré fasté y teya.

JOAN BTA. CAMÓS.

NOVAS LOCALS

L'estat especial en que, en el terreno económic, se trova avuy Espanya, influeix naturalment en la industria tapera; la que 's resenteix més ó menos de las circunstancias actuals.

Aymants com som de nostre pahís, entra en nostres propósitos, com diguérem al presentarnos al públich, contribuir ab nostras modestas forsas á tot lo que redundi en benefici de la industria que dona vida á nostra comarca.

Mes com no tothom te un mateix criteri en cuestió pera aquest pahís de tanta trascendencia, y no tenim nosaltres la competencia necessaria pera tractar aquest assumpto ab co-neixement de causa, oferim las columnas de

LA SENYERA á tots los que desitjin donar son parer, y, al efecte, en el cas de que siga acceptada la nostra ofrena, obrirem una secció lliure, en la que hi tindran cabuda totes las opinions per contraries que sigan, sempre y quan tendeixin á la prosperitat de la important industria tapera.

La setmana prop-passada tinguérem lo gust de estrényer la ma á nostre amich y col·laborador en Frederich Pujolá, que vingué d'excursió ab bicicleta desde la ciutat comtal, en companyia de son amich D. Octavi Galcerán.

La Junta de la Suscripció Nacional, segons nota que ha tingut la deferencia de remitirnos, ha prés los acorts següents:

Primer. Que del producte de tot lo que 's recaudi, se destini lo 40 per cent al socorro dels soldats, vehins d'aquesta vila, que tornin malalts ó bé inútils, de la guerra.

Segon. Donar las gracias al Doctor D. Honorat Juli Sandarán per sa oferta de visitar gratuïtament al soldats que tornin malalts; oferiment que ha sigut acceptat per la Junta.

Tercer. Trasmetre un vot de gracias á tots quants s'han dignat contribuir á la Suscripció Nacional y fer públich, per medi del setmanari local LA SENYERA, que la indicada Junta dona ja per terminada sa cuestació á domicili, manifestant als que no hagen rebut sa visita y tingan á bé oferir son apreciable concurs, que poden continuar sos noms en las llistas de suscripció que quedan obertas en la Casa de la Vila, «Cassino La Unió», «Centre Federal», «Centre Económic» y «Redacció de LA SENYERA.»

Nostre apreciat amich en Sebastiá Tauler ha terminat ab brillant éxit la carrera que seguía, havent adquirit lo títol d'Enginyer de camins, canals y ports. Li trasmetem la més coral enhorabona, que fem extensiva á sa familia.

Se 'ns participa que 'l Sor. Sábat, propietari del Teatro Cervantes, lo cedí gratuïtament pera la *Funció Patriòtica* que 's celebrá lo dillúns últim. Sabém igualment que la societat coral «Lo Progrés» no percebé cap retribució en dit acte; que l'acomodador Sor. Puigmitjá cedí sos honoraris y que tan lo cobrador Sor. Playa com lo porter Sr. Sureda entregáren una part del sou que 'ls hi pertocava.

La orquesta que dirigeix lo Sor. Casademón, entregá á la Comissió un donatiu.

Molt nos plau 'l poder apuntar semblants actes.

Ab motiu de trobarse el carrer de Santa Maria del Mar enclavat en lo mateix tragecte que forma la carretera de Palamós á Sant Feliu de Guixols, avuy en construcció, se 'ns ha assegurat que s'introduirà en lo indicat carrer una reforma consistent en aumentar l'amplaria de sas aceras, que alcansarán á la mida de dos metres.

La orquesta de Barcelona «Nueva Alianza», que dirigeix ab tant de éxit lo mestre Zubielki y que 's compón de reputats professors, nos ha remés una artística cartulina que porta estampats los noms de tots ells. Se 'ns participa que dita orquesta ha establert gran rebaixa en los preus de contracte, atenent á las presents circumstancias.

La setmana passada tinguérem la satisfacció de saludar al amich D. Eugeni Vert Rouvier, Quete-Cónsul á Barcelona de la *Unión Velocipédica Española*.

Sabém que la Junta Central acaba de conferir al referit Sor. una Medalla d'or per sos travalls en pro de la Societat.

Rebi per lo tant nostra felicitació.

La Junta de la Societat de socors mútuos *La protectora de los enfermos de Palamós* ha tingut la atenció, que l'hi agraphim, d'enviar-nos un exemplar de son Reglament que acaba de ser aprobat per lo Sor. Gobernador Civil d'aquesta Provincia.

Desitjém á tan benéfica institució molta prosperitat y llarga vida.

Lo dillúns 30 de Maig tingué lloch en lo Teatro Cervantes la *Funció Patriòtica* anunciada degudament, vegentse ab tal motiu bastant concorregut nostre colisséu.

Se representaren las obras dramáticas «La malvasía de Sitjes», «La cosina de la Lola», y «Un cop de telas». En la execució de las esmentadas produccions no arrivaren los actors á la altura que 'ns tenían acostumats; aixó sens dupte 's degué á que deixáren de pèndrehi part alguns dels actors de primera fila, per lo qual no 'ns estranyan las moltes queixas rebudas en aquest sentit.

En lo intermedi de las dos últimas pessas entrá en lo teatro la societat coral «Lo Progrés», que fou rebuda ab molts aplausos. Anava al devant de la mateixa son president ho-

D. Francisco Xavier Bonet y Clara

Director de LA SENYERA.

Morí á Barcelona á las 6 de la tarde del
divendres 3 Juny de 1898.

R. I. P.

Sos desconsolats pares, germana, germá polític y demás familia, y la REDACCIÓ DE LA SENYERA, al participar á sos numerosos amichs tan irreparable pérdua, pregan se servescan encomanar la seva ánima á Deu.

norari D. Norbert Espinet, portant lo bonich pendó que temps enrera tingué lo desprendiment de regalárloshi, y 'l precedían los coristas lluhint la barretina catalana.

Al aixecarse 'l teló, el coro ens feu sentir la inspiradíssima cantata de nostre gran Clavé, ¡Gloria a Espanya! que, ab acompanyament de la orquesta que dirigeix D. Enrich Casademont, fou admirablement executada. Lo públich coroná ab unánims aplausos la terminació de la mateixa, y músichs y cantors tinguérem la complacencia de repetirne una part.

Debém fer constar que molts senyoretas ostentavan en lo pentinat ó en lo vestit un llas ab los hermosos colors nacionals, per quin motiu foren rebudas ab aplauso al entrar en lo saló.

En resum, l'acte resultá sério y digne del bon nom que 's té conquistat nostra vila. L'èxit fou brillant, com ho demostra lo resultat obtingut.

Aumentan de día en día los aficionats á montar en bicicleta: ab aixó no estranyaríam que resultés certa la noticia que se 'ns dona, de que 's tracta de fundar un club velocipedich.

Lo ball celebrat en lo teatro Cervantes durant la nit de Pasqua resultá un dels mes lluhits de la temporada.

Diumenge passat, ab lo tren del mitjdia, arribáren las despullas de la que en vida havia sigut na Elissa Pellicer y Pujals, esposa de nostre amich en Joaquim López, després d'haver complert los dos anys que marca la lley en la nova necrópolis de Barcelona.

L'acte d'acompanyarlas al cementiri revestí 'l caràcter de veritable manifestació de dol, demostrant així las simpatías de que era objecte entre nosaltres.

Sabém per bon conducte que nostra Corporació Municipal ha rebut ab condicions molt ventajosas una sollicitut encaminada á portar á cap la immediata instalació del alumbrat elèctrich, tan públich com particular, en nostre vila.

Se créu que 'l projecte será ben acullit, per encloure una millora que 's fa indispensable.

Ahir dissapte degué estrenarse en nostre teatre, la obra d'en Guimerá «Mossen Janot» quina traducció al castellá s'ha representat ab molt èxit á Madrid y Barcelona.

Creyem que nostre públich será 'l primer que haurá pogut saborejar la producció d'en Guimerá en sa llengua original.

Felicitem als senyors Guimerá y Borrás per haver sigut objecte d'aquesta deferencia.

Registre civil

NAIXEMENTS

Noys.	1
Noyas	0
Total.	1

DEFUNCIONS

Antoni Vidal Ortiz 74 anys.—Moisés Carbó Botet 1 any.

Secció Comercial

Desde 'l dia 26 d' Maig le moviment de nostre port ha sigut lo següent:

ENTRADAS

De Sevilla y escalas, vapor «García de Vinuesa», de 818 tons. cap. Muñoz, ab efectes.—De Bilbao y escalas, vapor «Cabo Peñas», 1.212 tons. cap. Guerricá, ab efectes.—De Sevilla y escalas, vapor «Torre del oro», 911 tons. cap. Heredia, ab efectes.—De Tarragona, vapor «Santa Ana», de 189 tons. cap. Bruguera, ab suro.—De Valencia, llud «María» de 70 tons. patró Pérez ab efectes.

DESPACHADAS

Pera Cette y Marsella, vapor «García de Vinuesa», ab efectes.—Pera Cette y Marsella, vapor «Cabo Peñas», ab efectes.—Pera Barcelona, llud «Manuelito», ab efectes.—Pera Barcelona, llud «Anita», ab efectes.—Pera Cette y Marsella, vapor «Torre del Oro», ab efectes.—Pera Cette, vapor «Santa Ana», ab efectes.—Pera Valencia, llud «María», ab efectes.

REGIONALS

S'ha publicat una série alegórica de sellos de correus voluntaria, pera el foment de la Marina de guerra espanyola.

Los indicats sellos portan estampat los mapas de Cuba, Puerto-Rico, y Filipinas, l'escut d'Espanya y un soldat colonial.

Son de forma rectangular y se vénen á cinq céntims de pesseta.

Havem rebut una atenta circular participantnos que ha quedat constituida á Barcelona, legal y definitivament, la *Unió Velocipédica Catalana*, quedant elegit lo Comitè

Central y las Juntas Excursionista y Deportiva.

Desitjém á la nova societat lo mellor éxit.

Ha sospés sa publicació nostre confrare «La Barretina», de Barcelona; sentim véurens privats de sas visitas.

S' ha publicat á Madrid una traducció del poema *Canigó* de Mossen Jacinto Verdaguer, feta per el comte de Cedillo, y editada ab molta esplendides.

Han obtingut premi y accéssit respectivament en los Jochs Florals de Lleyda, las composicions «Lo cántich de Moisés» y «La batalla de Naps», originals de nostre col·laborador lo llorejat poeta D. Manel Folch y Torres, á qui felicitem.

Segóns informes adquirits per «El Eco de la Montaña», s' han emprés de nou los travalls de construcció del ferro-carril de Gerona á Olot, en lo tragecte de Amer á Las Planas.

L' ilustre literat alemany senyor Fastenrath, que tan admira y coneix nostra literatura, se proposa fundar á Colonia uns Jochs Florals per l' estil dels nostres.

A Lisboa ha tingut gran éxit la preciosa obra d' En Angel Guimerá *Terra baixa*, quinas representacions molt nombrosas no s' han interromput fins que s' han celebrat las festas del Centenari dels descobriments fets per En Vasco de Gama.

S' está traduhint al portugués la última producció del mateix autor, Mossen Janot, quin éxit no dubtém será com lo de «Terra Baixa».

EXTRANGER

ESPANYA Y LOS ESTATS UNITS

(Traduhit de *El Heraldo* de Valparaiso)

Lo Congrès dels Estats Units acaba de declarar que autorisa al president de La Unió pera intervenir immediatament á Cuba y fer ús, sense cap limitació, de las forsas de mar y terra, á fi de assegurar la pau en aquella Isla y establir, per medi de la acció lliure del poble, un govern independent.

En altres termes, lo Congrès americá desconeix, desde aquest moment, los drets de sobe-
ranía que Espanya exerceix á Cuba desde fa més de quatre sigles, y, sense regoneixer al

govern constituït per los revolucionaris, ordena emplear totas las forsas militars en una campanya quins fins semblan ésser la ane-
xió ó conquesta de las antigues colonias espanyolas.

La gloriosa Espanya no pot acceptar aquesta injusta intervenció armada de los Estats Units, y necessariament ha de respondre á la ofensa que reb, ab una actitud que demostrí, junt ab lo patriotisme y la energia de sos fills, lo poder de sas forsas navals y la pericia dels que-
fes encarregats de governarlas.

La guerra se presenta en condicions molt favorables á los Estats Units, perquè aquesta nació té intactes tots sos recursos, mentres la Espanya se troba agobiada per los sacrificis de sang y de diner que li ha imposat una lluyta de tres anys ab los insurrectes cubáns.

Aixó no obstant, Espanya conta en favor seu la tradició de sas heroicas hassanyas; tradició que será sostinguda ab valor temerari per tots sos homes de guerra en la lluyta que va á decidir per complet de sa futura sort.

La bravura espanyola, comprovada en mil combats, es una arma mes poderosa que los rifles y canóns de invenció moderna. Los Estats Units comprarán, sense cap dificultat, l' armament que necessitin; però may conseguiran adquirir, ni á pés d' or, aquell valor espanyol, que té son origen en las glorias seculars y que fa un héroe de cada defensor de la bandera de la Patria.

En la guerra serán oficialment neutrals los governs de las repúblicas hispano-americanas; pero aixó no impedirá que los pobles simpatisin ab la causa d' Espanya, perquè 'ls uneix á la mare patria, no tan sols los llassos de la sang, sinó també la comunitat de sentiments, de llengua y de religió. Lo poble chileno, que sempre ha fraternissat ab la colonia espanyola establerta en el pays, participará de sas alegrías en los días de trió y la acompanyará en sos dolors cuan tinga de plorar algun desastre.

A Buenos Ayres (República Argentina) s' ha obert ab gran entusiasme una subscripció pera gravar en una planxa d' or la inspirada y valenta *Oda á España*, escrita per el notable poeta argentí lo Doctor D. Calixte Oyuela. Aixís ho llegím en «El Correo Español», de aquella ciutat, quin diari publica además la imponent manifestació de simpatía tributada per la colonia espanyola y per distingidas personalitats argentinas, lo día 22 de Abril últim, á nostre canoner *Temerario*, al corre la noticia de que 's preparava á abandonar aquellas ayguas per motiu de la guerra.

Obras

catalanas, publicades per **L' AVENÇ**, se venen á casa d' en OCTAVI VIADER, de Sant Feliu de Guixols.

Imprenta y Encuadernació

DE

OCTAVI VIADER

Gran assortit de llibres per el comers, Copiadors de Cartas y Telegramas.

Objectes pera escriptori de primera marca y bons preus.

Etiquetas pera mostrars de taps: de cartulina blanca, á 1 pesseta 100; de cartulina alemana, á 1'50 pessetas 100; de tamanyo gran, á 3 pessetas 100; papé-tela, á 5 pessetas 100.

Capsas y sarróns pera mostrars de taps, gran assortit.

DEMANAR MOSTRAS Y PREUS

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS

DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la més alta novetat.

CINTURÓNS per senyoreta, de gust últim y confeció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS

DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comissions, consignacions y representacions dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Únich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «YACHTS», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artístich. Café y begudas
d' inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS**
es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ
DE

Massó, Casas & Elias

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per

Enrich Morera.

*Sant Ramon, Plany, El comte Arnau, El Rossi-
nyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.*

Una, dos rals.

VENDA

Se ven una casa de molt bonas condicions,
situada á la Plassa de Sant Pere, d' aquesta
vila.

Informará D. JOAQUIM PUIGMACIÀ, far-
macéutich.—**PALAMÓS.**

ENCUADERNACIONS

Se fan de molt artísticas y económicas.—Es-
pecialitat en la encuadernació HOLANDESA-
ESPANYOLA.—Se compran llibres usats.

Octavi Viader

Rambla de A. Vidal.—S. FELIU DE GUIXOLS

SASTRERIA LAS DOS AMÉRICAS

DE

JOAQUIM DAURA

13, UNIÓN, 13.—BARCELONA

Temporada d' ESTIU

Novetats del país y extrangeras.

Gran y variat assortit en

Géneros de color

Lanillas.

Cheviots.

Estams.

Meltons.

Géneros negres y blaus

Jergas.

Vicuñas.

Estams.

Armoures.

Gran assortit ab **PIQUES** per armillas y **ALPACAS** negres y de colers.

Actualment 's trova visitant 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell.**

PALAMÓS, D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.